Ч. 142. Львів, второк дня 24. червця (7. липця) 1908. Річник XII.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . 5 кор.
на місяць . . 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік . 16 рублів або 36 франків
на пів року . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о $5^1/_2$ год. пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. **пл. Домбровского (Хорунщини)**. Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—
Рекламациї неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Борба двох сьвітоглядів.

(Конець).

IV.

Можливо, що се понятє про еволюцию і поступ Церкви не вдоволить її ворогів, але одна і сама статя не могла навіть мати сего на оцї. Надприродний момент, непомильний авторитет за одним ударом розділює наші становища непрохідною пропастию. Де для нас зачинає ся неоспорна певність, там для них зачинає ся неґация, хоч би навіть инші виводи до них промовляли і хоч би історія людскої духової еволюциї їм могла в тій справі відчинити очи. Що ми наміряли, се було радше лише ясне представленє католицкого становища, щоби противник міг пізнати єго в єго правдивім виді і порівнав єго з дійсностию, а чоловік віруючий набрав звідси відваги і сили до борби за св. віру. Ми вийшли з трудностий і сумнївів образованого християнина нашого найновійшого часу; до розвязаня їх вертає наш хід гадок знов яко до свого практичного твердженя і і корони. Не на вні, але у внутрі правдивого, наймогутнїйшого поступу стає кождий правдивий син католицкої Церкви; він навіть є покликаний до єго попираня і то трудностями.

Що трудности є і множать ся, про се між розумними людьми нема найменшого сумнїву. Кождий думаючий молодий чоловік стоїть нинї перед питанями релїґійними. Як має ся він до них в дносити? Чи має ті гадки, які єму хтось піддає або самі єму насувають ся, вибити собі з голови і перед трудностями замикати очи? Деякі так думають і се вважають католицким становищем. Не дасть ся заперечити, що задля великої несьвідомости в фільософічно-теольоґічних річах в многих случаях практично було би то найлучше. Але більша часть проти того повстане і буде в тім бачити малодушність і внутрішню неправдивість, коли хто буде бояти ся ворога і мов струс ховати голову в пісок. Бо чи то не є знаком малої віри і сумнївом про силу арґументів, коли хто не має сьмілости заглянути противникови отверто в очи і без упередженя зміритись з ним на отвертім полї? Чи правда не може спокійно на себе приймити, щоби її зі всїх сторін розслїджувано і порівнувано з кождим противником?

Блуд мусить робити застереженя, правда нї; вона на всї закиди готова відповісти і анї тїни боязни не має, щоби була побіджена. А до противника свого вона відносить ся дуже прихильно, бо і якийсь момент правди мусить бути в гадках противника, бо інакше ті гадки не могли би повстати в умі розумного чоловіка. Треба глубше копати і віднайти укриті спільні точки. То є провіденцийне значінє трудностий, що вони достачають нашому думаню нових точок виходу і нових задач і розум побуджують до безнастанного нового слїдженя правди, щоби, як ми повноту правди в цїлости одержали яко дар ласки через обявленє, так також показали ся гідними єї через нашу працю і присвоюванє собі єї. Відважно і з довірєм може і повинен отже ширий син Церкви католицкої віддавати ся питаням і задачам сего житя і цїлою силою свого думаня і віри їх слїдити. Бо ті питаня і задачі житя, самим Богом поставлені, є лише на се призначені, щоби нас субєктивно і обєктивно привести ще близше до Бога.

Коли віруючий чоловік в якійсь трудности, котрої він від разу не може розвязати, вірить в силу правди і серед всїх обставин сильно держить ся Божого обявленя, то він виповняє акт віри і піддання, який єго тим тїснїйше лучить в пізнаню і любві єго Бога. Але в тій любві доперва є можливо поставити синтезу між обявленєм а природою житя і через поглублюванє властивого пізнаня Бога усовершувати також знанє цїлого сьвіта, та так через найбільш висилену самодїльність обєктивно помагати до поступу і еволюциї Церкви.

Одно треба тут поставити услівє, котре зі сказаного властиво випливає, але яке задля свого великого значіня треба тут ще особливо піднести. Як непомильний авторитет є приципом житя обєктивної церковної еволюциї, так також безграничне послушеньство сему учительскому урядови є невідкличним услівєм субєктивного поступу для одиниці. Передовсїм повинен християнин сильно стояти в вірі, і як ростина держить ся принципу і жерела свого житя, так повинен держати ся надприродного, єдино абсолютну певність забезпечуючого чинника, який під проводом св. Духа і силою свого орґанїзму ἑτερόγενον відкидає, а ὁμόγενον приймає в себе. Доперва коли чоловік перенятий принципами віри так стоїть в живій лучности з жерелом житя Церкви, може свої сили вложити в єї орґанїзм для свого і єї поступу. Доперва коли чоловік мимо всїх трудностий і мрак непохитно не спускає з ока вічних звізд Божого обявленя, може з поетом Ґетем числити ся до сего рода людий, які прямують aus dem Dunkel ins Helle, а не як справник війни з Бурами Чемберлен, котрий собі також се слово присвоює, і лише до ясности прямує та нїколи не доходить, але як кардинал Newman, котрий з невірства дійшов дійсно до правди і яко знамя свого житя казав собі на гробі написати: Ex umbris et imaginibus in veritatem.

Дивні є дороги Божого Провидїня! Власне навернені Павли, Августини, Newman'и покладають найбільші заслуги і здобувають собі найвисшу славу в католицкій Церкві. Чи серед нинїшної погонї за наукою і правдою наш образований руский сьвіт мав би не бути в силї видати зі себе подібних мужів? Ми їх надїємо ся.

Полїтичний огляд.

Австро-Угорщина.

Проґрама роботи посольскої палати зустрічає великі трудности. Спершу правительство мало думку розпустити послів на лїтний відпочинок уже з кінцем червця після ухваленя буджету, а посли вже радїли з такого наміру, бо й підчас буджетової розправи виявила ся велика знеохота до роботи і вельми слаба участь в розправі, так що навіть не вичерпано призначеного на те числа 200 годин. Тимчасом правительство надумало ся завдати посольскій палатї до полагоди ще й инші задачі перед розїздом на лїто, а іменно на першім місци вельми залежить єму на полагодї закона про підвисшенє континґенту новобранців. Правительство думає тим способом хоч вчасти направити сї занедбаня, до яких доведено в розвитку австро-угорскої армії, а сю задачу вважає з огляду на грізне положенє заграничне, про котре ми останними часами писали, вельми важною і пильною. З другого боку ся предлога містить в собі такі пільги для населеня, що правительство сподївало ся згадану предлогу легко перевести. Так само предлога про горівчаний податок видає ся правительству з огляду на рівночасне введенє в житє сего підвисшеня в Угорщинї необхідною. Окрім того внесло правительство предлогу про підвисшенє мелїорацийного кредиту, котра є вельми важна для хлїборобів.

Одначе порядок дневний загачений наглими внесенями социялїстів, котрі хотять тим способом вимогти деякі для себе уступки (ми вже попередно про се згадували), руский клюб вніс також наглї внесеня, бо рад би приневолити пра-

вительство до сповненя даних ним приречень в користь руского народа, а німецкі посли з Чех також причинили ся до загаченя дневного порядку, якнебудь не мають до того слушної причини. Правительство бажає держати послів хоч до 22. липця, щоби виконали задану їй роботу і веде переговори із сторонництвами, щоби взяли назад наглі внесеня. Оно вже вдоволилоб ся тимчасовими постановами що до горівчаного податку і згоджує ся на те, щоби сам закон відложити на осінну сесию. Але й тут ще стрічає перепони. Наслідком того, колиб не усунено наглих внесень, сесия має бути відрочена вже 11-го липця.

Заграниця.

Р о с и й с к а д у м а закінчує свої засіданя і розїздить ся на літний відпочинок. З тої нагоди присьвячує київска »Рада« третій думі ось які замітки:

„Як тілько скликано третю думу, то вже з самого початку її єствованя видко було, що їй судив ся вік довгий. І справді, з того часу мине ось вже восьмий місяць житя третьої думи. Вісім місяців депутати третьої думи мали змогу спокійно працювати на користь народа. Кажемо »спокійно«, бо над головою в третьої думи не висів Дамоклів меч розпуску, як він висів над першими двома мало не з першогож дня їх єствованя. Мало того. Що разу як тілько між третьою думою і правительством налагожував ся конфлікт, або краще сказати, коли полохливій думі тілько се здавало ся, що на такий конфлікт зачинає ся, правительство поспішало ся заспокоїти її і впевнити, що їй ні в якім разї не загрожує доля перших двох дум. Здавало би ся, що за таких умов можна було працювати добре і не без користи.

„І члени третьої думи, переступаючи через поріг Таврийскої палати, сказали, що они йдуть в думу насамперед працювати, а не розмови розводити, як розводили їх депутати перших двох дум. А д. Хомяков, як тілько єго було обрано за голову третьої думи, заявив, що окликом для депутатів нового російского парляменту повинен бути »карандашъ« та ще „карандашъ“, натякаючи, очевидно, на запопадливість до роботи.

»І третя дума, справді, працювала. За вісім місяців своєї праці она, опріч такого великого діла, як буджет, — розглянула і приняла велику силу законопроєктів. Тимчасом, не вважаючи на се, з її праці незадоволені не тілько ті, що дожидали ся в Росиї народного представництва, як Бога, а тепер, як їхні пішли за вітром, мусїли стати в опозицию до думи, обраної на підставі нового виборчого закону, а незадоволені, як виявляєть ся в значній мірі в своєї власної роботи і сами депутати. Ми вже не кажемо про депутатів-селян, що вже й перед Різдвом а надто перед Великоднем мучили ся думкою, що они, мовляв, скажуть своїм виборцям...? З чим станут перед ними? Сьвідомість того, що їм треба показати людям результати своєї праці, свого піклованя про тих, хто їх — по волї чи по неволї — обібрав, примусила цїлу ґрупу здебільшого „правих“ депутатів-селян, вкупі з деякими сьвящениками, скласти і подати до думи зовсїм не »правий« земельний законопроєкт і при тому, —подати, безперечно, без усякої надії на успіх свого діла. Але опріч селян, з результатів своєї восьмимісячної праці незадоволені й инші ґрупи депутатів, звичайно не ті, що з свого депутатства зробили для себе »пріятное времяпрепровожденіе«, а ті, що йшли в думу з заміром і справді діло робити.

»Та навряд чи може бути задоволене з думскої праці і само правительство, дарма що до третьої думи оно ставить ся так прихильно.

»Кажучи се, ми зовсїм не маємо на думці гудити роботу третьої думи. В оцінку її роботи, чого ся робота варта, ми зовсїм не входимо і не зачіпаємо її з сього боку.

»Стежучи за ходом роботи в думі, не можна було не помічати, що она гнеть ся під тягарем дрібної, маловажної, часом цїлком непотрібної роботи, котрій зовсїм і неповинно бути місця у всеросийскому парляменті. Державна дума, сей всеросийский парлямент, що повинен оновити житє держави і багатьох народів, що входять в її склад, мусить розглядати і обмірковувати на сьміховище усякі дрібні справи, як от, скажемо, про »прачешню« при університеті, або к зню при ветеринарному інституті, або, нарешті, про »учрежденіе должности полицейского надзирателя“ в якомусь місті.

»І державна дума мусить розглядати і обмірковувати такі дрібниці, бо до „конституцийної“ Росиї, як спадщина від Росиї самодержавної, перейшла та доведена до краю страшенна централїзация урядованя, що не давала і по сей день не дає вільно дихати.

»Поки що одна частина депутатів третьої думи виявляла свій »протест« проти завалюваня всеросийского парлямента такими дрібними справами тим, що не ходила на засїданя думи, а друга,—розїздить ся на лїтні канікули з тяжким почутєм в значній мірі марно згаяного часу і малої продуктивности своєї роботи Але так довго не може бути. Само діло назавзятіщих централїстів повинно скоро навчити, що треба волею—неволею зрікти ся ідей централїму і ступити на шлях децентралїзациї«.

„Рѣчъ“ запевняє, що до німецкої амбасади в Петербурзї наспіли вже посилки з річами цїсаря В і л ь г е л ь м а і задля того він в найблизшім часї там приїде. Приїзд сей має зазначити перед сьвітом, що взаємини між Німеччиною а Росиєю не є такі неприязні і що европейскому мирови не грозить ніяка небезпечність. Підчас побуту цїсаря відбуде ся великий перегляд війска, а принятє має бути вельми сьвітне. Час і місце зїзду цїсаря Вільгельма з царем ще не означені.

М и к о л а й І г н а т і є в, бувший амбасадор російский в Царгородї, котрий видгрівав свого часу впливову ролю, помер в Петербурзї.

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** Ві в т о р о к: руско-кат.: *Рож. св. Івана Хрест.*; римо-кат.: Івана з Д. — В с е р е д у: руско-кат.: Февронії Прим.; римо-кат.: Єлисавети кор.

— **З Черновець** пишуть нам: В „Kurjer-і Lwowski-м з 16. червня с. р. появила ся допись з Буковини під заголовком „Oryginalne przyjęcie biskupa Chomyszyna“. Сказано було там, що, коли Преосьв. Хомишин в переїздї до Серету на посьвячене руской церкви хотів в Чернівцях з вагона поговорити з явившим ся черновецким руским духовеньством, кількадесять молодих людей переважно з тов-а акад. „Січ“ і »Запороже« підняли пекольний крик і обсипали епископа найординарнїйшими словами. Поліциї ледве вдало ся демонстрантів розігнати. За Kurjer-ом в тім самім змислї переповіли тоє „Галичанинъ“, Wiek nowy а відтак і „Діло“. Надто „Діло“ на підставі тої будь що будь чужої і несправдженої новинки додало від себе свої рефлексиї, що на таке принятє еп. Хомишин своїм поступованєм собі заслужив. Всїх, котрі були при тім повитаню, новинка тая здивувала, понеже представлене було цїлком неправдиве. Понеже нікому з Русинів анї на опінії читачів Kurjer-а анї тим більше „Галичанина“ не залежало, тому підписаний вислав лишень до »Діла« спростоване такого змісту:

„Дня 13 червня с. р. мав Преосьв. Хомишин переїздити через Чернівцї до Серету на посьвячене тамже церкви. На ту приватно одержану відомість зібрало ся значне число с т а р ш и х Русинів унїятів з родинами, а також добродійне Тов-о Пань »Мироносиць«, щоби повитати свого Владику. Було се тим більше вказане, що попередного дня не лише Поляки, але і Нїмцї-католики витали овацийно свого Владику архиеп. Більчевского. Число явивших ся на повитанє виносило поверх 50. Між присутними бачили ми: проф. унїв. д-ра Калужняцкого, надрадників Калитовского і Ясеницкого, нотара Соневицкого, радн. Коралевича, професорів: Кумановского, Цегельского, д-ра Маковея і инших. З студ. університету з тов а „Січ“ і „Запороже“ бачили ми пп. Коралевича і Григоровича, котрі явили ся з своїми родинами на повитанє. Коли заїхав поїзд, повитало Владику найперше духовеньство, а відтак Панї Мироносиці вручили цьвіти. Преосьвященний висїв з вагона і удав ся до ждальнї І. кляси, де розмовляв, о скілько позваляв час, з тими, що прийшли Єго повитати. Подякувавши за милу несподїванку, всїв Преосьвященний назад до вагона і коли поїзд рушив, пращали зібрані свого Пастиря окликом „слава“. Серед того дали ся чути два несьмілі голоси „ганьба“ від молодих людей. Во виду повисшого представляє ся дотична новинка від початку до кінця неправдива. За правдивість повисшого представленя я обстану моїм іменем, а крім того потвердять тоє висше згадані парохіяни«.

Оттаке було спростоване. На жаль мимо довгого вичікуваня »Діло« повисшого представленя і вияснення не помістило, здає ся тому, що та правда єму не підходила під єго наміри і цїли. А в такім разї нехай не говорить ся о обєктивности, бо всї знаючі отсей власне випадок можуть прийти до переконаня, що і инші дописи „Діла“ на Преосьв. Хомишина писані може лише на замовлена, аби підходили до наміру і цїли. Дякуючи за ласкаве уміщене, остаю з глубоким поважанєм — *о. Келестин Костецкий*, парох Черновець.

— **Проф. університ. др. К. Студиньский** виїхав до Відня на ювілей проф. Ягіча, яко відпоручник фільольоґічної секциї львівского Наукового Тов-а ім. Шевченка.

— **Новий жіночий інститут в Тернополї.** Звідтам пишуть нам: Найдешевший у нас Інститут жіночий імено княгинї Ярославни заложено сими днями в Тернополї. Виділ того товариства вибраний з самих учителїв, вправних педаґоґів всїх тернопільских шкіл, дає найлучшу поруку, що взірцево буде вести сей інститут. Інститутки, доньки сьвящеників, урядників, учителїв і пр. будуть могли учащати до всїх тернопільских публичних або приватних шкіл. Зазначуємо, що в Тернополї оснувалась францускa лїцеальна школа проваджена францускими монахинями, та повстають курси ґімназияльні. Наколи до інституту ім. Ярославни зголосить ся більше число панночок, то заведесь руский курс середних жіночих шкіл. В інститутї буде подаватись наука рідного краю, музики і пр. Мило також подати нашій суспільности до відома, що чесна патриотка п. Кручковска жертвувала придбану довгою своєю працею прегарну і велику площу (15.000 К вартости) в найздоровшій части міста коло оо. Єзуїтів і плянтів на будову дома сего інститута. Вповажані патриотичні родини! Зголошуйте сейчас свої цьвіти-дочки до інституту, який буде найдешевший зі всїх в краю, щоби сей інститут мож ввести в житє від 1. вересня та відповідно до числа зголосивших ся навати помешканє і упросити когось зі сьвященичих родин до домашного заряду. Жертви доконечні на будову інститута просимо слати на адресу: „Народний Дім“ в Тернополї а листи зголошеня, інформациї і пр.

(залучаючи марку на відповідь) до о. Йос. Застирця, ґімназия, Тернопіль.

— **Зміна обряду**. Урядова часопись статистична Львова Lwów w cyfrach подає, що в маю с. р. у Львові змінило обряд або релїґію разом 90 осіб, мужчин 61, женщин 29. Між ними є 57 греко-католицких мужчин, а 27 гр.-кат. женщин. Їх вік: 21 до 20 року житя, 35 осіб від 21 до 30 р. житя, 14 від 31—40 р. житя, 10 від 41 до 50 р. житя, 3 від 51 до 60 року, а 1 поверх 60 року житя, разом 84 осіб. З загального числа змінивших обряд або релїґію (1 римо-кат., 84 гр.-кат., 2 греко-ориент., 1 евангелик і 3 жиди) перейшло на римо-кат. 86, на евангелицке 2, до без віроісповідних 1, а 1 до „инших". На греко-кат. обряд нїхто не перейшов. Отсе урядова статистика, не така ще страшна, як єї представляли Słowa i Gońce. — Хто свого обряду не вміє цїнити, то з него і другі хісна не будуть мати.

— **Заграбленє церкви**. В курітибскій „Зорі" з дня 11. червця с. р. находимо допись з рускої оселї Люцена про заграбленє церкви для тамошних Поляків. Допись звучить: Десять лїт вже минає, як на лїнії Моема зібралось там замешканих 33 Русинів, щоби побудовати церкву. Складано гроші, відроблювано по кільканайцять днів а декотрі як Гриць Малиновский, Микета Шпирка, Андрей Потилицкий і Олекса Романів посьвятили навіть по 50 днів роботи, щоби лиш станув наш дім Божий. П. Олекса Романів подарував під церков кавалок землї на своїм шакри, котре то місце посьвятив о. Мартинюк. І станула за помочею Божою а великими трудами Русинів на Моемі церков, на їх велику утїху. О. Михняк з Ч. св. В. В. посьвятив, а з часом Русини здобули ся і на куплене до церкви дзвона за 300 мільрейсів. Кольоніст Олекса Романів, котрий дарував кавалок шакру під церков, спродав той шакер одному Полякови, з гадкою, що та часть, котру він подарував під церков при сьвідках, є власностию лиш церкви. Шакер не був цїлком, чи в части оплачений. Купуючий Поляк, застеріг собі пізнїйше за підмовою чоловіка, котрому о тоє ходило, претенсию до цїлого шакра а затим і до церкви, хотяй до тої не мав абсолютно права. І сталась річ нечувана! Ото польский ксьондз Комінек напав тому два місяцї з трома польскими кольоністами посїпаками на церков, розбив замок і обняв на польску власність руску церкву!! Перші єго слова, коли вбіг до церкви були: „Шукаймо за грішми тих Русїнуф — то будуть наші". Мало знайшли, бо бідні Русини витягнулись так на будову і урядженє церкви, що богато в скарбонцї не могли мати. Потім кс. Комінек казав приправити новий замок, замкнув а ключі сховав до кишенї, обіймаючи на свою власність церков, поставлену і уряджену руским потом

— **Параньский дурисьвіт**. Курітибска „Зоря" в останнім (17) числї промовала дуже непідхлїбно про звісного пана, Стефана Петрицкого, який зумів зискати довірє курітибских Русинів і дістав під свою опіку касу тамошної „Просьвіти" і редакцию „Зорі". Коли сей панок почав в „Зорі" полагоджувати свої личні рахунки і воювати з Василияньскою місиєю в Паранї, видавничий комітет „Зорі" дав єму відправу, а п. Петрицкий вибирає ся вже від кількох місяців до Галичини. Тепер перед виїздом єго п. Іван Коцюмбас, голова „Просьвіти" і „Друкарняного комітету" в Курітибі, публично в „Зорі" взиває п. Петрицкого, аби звернув 111 мільрейсів спроневірених в „Просьвітї" і инші гроші редакцийні. Велика шкода, що такого довгого часу потреба було, аби пізнати ся на п. Петрицкім, який надужив був довіря львівского „Параньского комітету" і який близько пів тисячі книжок зібраних і переданих єму нашою редакциєю для руских читалень в Паранї, замість роздати даром, розпродував, хоч на їх перевіз дістав гроші від »Параньского комітету«. Сумніваємо ся, чи сей пан буде мати чоло вертати тепер до Галичини.

— **На зїздї російских письменників** в Петербурзї, який відбуває ся від вчерашного дня, беруть участь дд. Ол. Русов від київскої „Ради" і А. Славиньский від київского „Лїт. Наук. Вістника".

— **Бжільниче тов-о**. З ініциятиви київского інструктора Тітова поміж учениками бжільницких курсів у Боярцї, київского пов., виникла думка заложити „Українське товариство промислового бжільництва". Тов-о се має на метї отворювати зразкові пасїки, усякі бжільницкі прилади, плянтациї медового бжільництва Але найбільш уваги має звернули на штучний вивід маток.

— **Осторожно з виїздом до Бразилії**. Дня 1. червня с. р. приїхало до Парани 140 осіб по найбільшій части Русинів з Росиї і Галичини. Були також Поляки ремісники, Москалї і Жиди. Мали они всї бути відставлені до роботи при зелїзницї Сан Павльо-Ріо Ґранде. З контрактованєм робітників до тої зелїзницї, то велике безголовє. Одні цїлими масами втїкають від роботи, бо кажуть що не оплатить ся їм робити, бо нїчого не зароблять, але ще і за харч винні зістануть. Нарікають, що зелїзниче підприємство їх дуже здирає, що каже працювати по 12 годин денно. Є то вина заступників заграничних урядів, котрі замість поінформувати свої власти в Европі, як справа маєсь, сидїли тихо або ще аґітацию аґентів в Европі тихо попирали. Робітники з Росиї нарікають, що аґенти здирали по кількадесять рублїв нїбито за перевіз. Еміґранти полишили в Европі свої родини, для того не могуть в Паранї осїдати на шакрах. Думали они, що зароблять гроші і повернуть. Дня 7. червня переїхало через Курітибу 5 ваґонів з еміґрантами найбільше з бобрецкого і тернопільского повіта. Родини мають осїсти на шакрах а решта їде до зелїзницї. Там везуть їх в позамиканих ваґонах, щоби не повтїкали. бо недавно, як везли транспорт з 150 робітників, то і половини не довезли на місце. Всї повтїкало і шукає за иншою роботою. Контракти, котрі они мають, нїчого не вартають для того нїхто не може робітникам нїчого зробити. Се пише курітибска „Зоря", яка може найлїпше знати, що дїєсь з нашими еміґрантами.

— **Нові староства**. Після заповіди намісника д ра Бобжиньского при обнятю урядованя має бути утворених в Галичинї 17 нових староств. Нові політ. повіти будуть утворені з повикравуваня частин дотеперішних повітів, в яких населенє виносило поверх 90.000 душ. Утворенє нових повітів буде поступати постепенно. В будучім роцї має бути утворених пять нових староств.

— **Пожар в Бориславі**. В суботу по полудни шалїла буря над нафтовим простором коло Борислава. Серед бурі громи ударили в три закопи: „Oel City" найвидатнїйший нововикопаний шиб, в „Литва ч. 3" і в закоп „на Потоцї". В однїй хвилї всї ти закопи станули в огни, а від них запалили ся сусїдні закопи і збірники з кипячкою. На кілька кільометровім просторі зависли чорні хмари диму і полуміни. Найгрізнїйший образ представляв вибуховий закоп Oel City, що недавно давав денно 250 цистерн кипячка, а в останних днях 80 цистерн. Вибухаюча кипячка творила палаючий огнем в чорнім димі водограй, а неспалена на місци кипячки спливала в горіючих струях ровами в долину, від чого запалило ся ще кілька господарств в Тустановичах. Село Тустановичі силоміць опорожнено з людий, бо заходило небезпеченьство, що цїле село вигорить. Всїх робітників з цїлого нафтового простору спроваджено до ратунку, до сипаня валів, аби спинити горіючі потоки кипячки. З Перемишля прибула компанїя піонерів. Ратунок вибухових закопів полягав на тім, що треба було засипати землею отвір закопу. Мистцями в тім дїлї є бориславскі жиди, які за цїну 20.000 К підняли ся спинити вибух закопу „Ель Сіт". На місце пожару прибув дрогобицкий староста і шеф президияльного бюра намісництва, староста Ґродзїцкий, які кермували ратунковою акциєю. Надлюдским змаганям робітників удало ся вчера спинити пожар о стілько, що вже дальше не розширить ся. Спалений терен представляє ся грізно. Крім зелїзних машин вигоріло всьо: вертничі вежі, всї будинки і всьо збіже на полях. Шкоди величезні, але були вчасти обезпечені. Закопи будуть моглу війти в рух десь аж по місяцеви, коли відбудують ся вертничі вежі. (Одна вежа коштує від 25 до 30 тисяч корон). В перерві видобуваня кипячки лежать саме страти властителїв копалень. Розповідають, що найбільше ридав над пожаром селянин з Тустанович, на якого полї находить ся закоп Oel City, бо вигоріло єму збіже вартости кількадесять корон. Однак він поніс величезну шкоду в чім иншім, а се в провізиї з чистого зиску, яка дає єму денно триста кількадесять корон. Сю страту відчує він і инші селяни властителї ґрунтів в Тустановичах, коли прийде день виплати провізиї.

— **Катастрофа в копальнї камінного вугля**. Дня 1. с. м. вибухли ґази в копальнї камінного вугля в Юзівцї (Катеринославщина). В тій порі було в копальнї поверх 400 робітників. Всї вони мали згинути. Доси видобуто 228 трупів, а лише 19 на пів живих, тяжко попарених робітників. Шкода в грошах виносить 2 мілїони рублїв. Цар дарував 10.000 рублїв на запомоги для родин потерпівших при катастрофі.

— **Українське зелїзо за кордоном** — як пише „Рада" — починає що далї удержувати за собою добрий ринок. В Румунії напр., як про се кажуть досьвідчені люди, українські металурґічні та механїчні заводи успішно конкурують при урядових зелїзничих замовленях. Торік до Констанци вивезено немало рельсів з заводу „Провіданс" в Маріополї.

— **Закритє жидівских ремісничих та торговельних закладів в Сьвятошинї**. З наказу київоподільскої управи хлїборобства й державного майна 23. м. м. на передмістї Київа „Сьвятошинї" закрито всї ремісничі та торговельні заклади, що були в руках жидів, а від тих, хто мав у себе приказчиками жидів, взято заяви, що далї они не допустять жидів до торговлї. Наказ сей став ся через те, що в Сьвятошинї, як сїльскій місцевости, жиди не мають права жити

— **Доповняючий вибір** посла до державної ради з І округа у Львові на місце бл. п. Малаховского відбуде ся дня 10. вересня. О сей мандат старає ся др. Ґустав Рошковский, професор львівского унїверситету.

— **Селяньске садівництво на рос. Подїлю**. Подільске товариство сїльско-господ. в Камянци под. розпочало в 1904. роцї шляхом анкети зібранє відомостий про садівництво. З даних сеї анкети видно, що садівництво у селян на Подїлю пробуває в незавидному станї, хоч всї умови можуть сприяти єго доброму розвиткови. Тепер по всїх 12 повітах під садами у селян є 21.150 десятин, а всїх садків налїчує ся 52.170 з 3,131.623 деревами. Заплата досить низька. Так, садки дають ся в аренду від 15 карб. (в каменецкому пов.) і до 400 (в ямпольскому повітї). До тогож селяньство не має доброго посадочного материялу, бо на Подїлю взагалї дуже мало гарних плодових питомників, а таких, з яких моглиб користувати ся селяни — й зовсїм нема. Тому селяни мусять брати для посадок дички, які вже потім прищіплюють красшими паростками.

— **Скарби дивака**. В Ірляндиї помер сими днями нагло Джемс Брезіль, котрого в єго рідним містї Сванзі не називали инакше як лиш „скупар Джіммі". Єго приятелї відкрили ту несподїванку, що Джіммі лишив не менше лиш 1,900.000 К готівки. Був то скупар, котрого житє проминуло не без певного рода романтики. Він був спершу крамарским учеником, але покинув крамарство, а взяв ся торгувати образами. Відтак поїхав до Австралії і жив в тамошних хащах, а опісля став копальником золота в полудневій Африцї. Перед 17 роками вернув він до свого рідного міста і жив тут дуже бідно, мешкав в однїй маленькій комнатцї і живив ся лиш сухим хлїбом, масла не уживав нїколи, бо жалував собі єго. Мимо того знаний був на біржи яко один із найсьміливійших спекулянтів і біржевих грачів. Брезіль був так скупий, що коли

купив собі за одного пенса (10 сотиків) ґазету, а хтось хотів лиш на хвильочку заглянути до неї, то він не позваляв і казав: Мене коштувала ґазета цілого пенса, я не можу для того відступити єї инакше як лиш за пів пенса.

Оповістки.

— **З зелїзниць.** Почавши від 15. липця с. р. буде поїзд особовий ч. 11, який відходить з з Кракова о год. 12. мінут 10 в ночи, а приходить до Львова о год. 9 мін. 50 перед полуднем, задержувати ся в також на стациї Медика. Відїзд з Медики о год. 7 мін. 41 рано.

Сим звертає ся увагу на оголошенє в „Ґазеті Львівскій“ що до дос ави урядженя для нової монтівні возів в варстаті ц. к. зелїзниць держ. у Львові а іменно: центрального огріваня парою враз з умивальнями для робітників, водопроводів для води ужиткової і води до питя враз з 6 гидрантами і 4 студнями стїнними і електричного осьвітленя.

— **Іменованя.** Намісник переніс старшого комісаря повітового Казимира Вайдовского зі Львова до Калуша і поручив єму управу калуского староства.

— **З львівского унїверситету.** Комісиї правничих іспитів державних і риґорозальні будуть урядувати до 25. с. м.

— **З львівскої політехніки.** Ректором на будучий рік вибраний проф. Стеф. Нементовский а деканами на два лїта: на виділї інжинериї проф. др. Макс. Тулїє, на виділї водного будівництва проф. Кар. Скибиньский, на виділї будови машин проф. Едвин Гавсвальд, а на виділї технїчної хемії проф. др. Тадей Ґодлєвский.

— **Пригот. курс до ґімназиї в Станиславові.** Комітет бурси філії Руского Товариства педаґоґічного в Станиславові уряджує в часї від 1. до 30. серпня приготовляючий курс для учеників, які здавати муть по фериях вступний іспит до І. кляси рускої ґімназиї в Станиславові. Приняті будуть ученики, які є вже трохи підвотовані в язиці нїмецкім, рахунках і рускій граматиці. Оплата за цїлий час виносить 24 К. Зголошеня треба надіслати найдальше до 20. липня 1908 під адресою: Заряд бурси філії Руского Товариства педаґ. в Станиславові, ул. Пелеша ч. 13.

Посмертні † оповістки.

— **Олена з Завадоских Терлецка**, жена пароха в Грабовій, упокоїла ся дня 29. м. м. в 30. роцї житя. В. І. п.

Наука, штука і лїтература.

— **Українські театри.** Театр Саксаганьского грає під сю пору в „Купецкім садї“ в Київі. Театр П. Прохоровича пробуває тепер в Бахмутї (в Катеринославщинї), де єму добре веде ся.

— **Новий роман М. Горкого.** В Берлїнї вийшов друком новий роман Максима Горкого п. з. „Житє непотрібної людини“. Про сей роман петербурска „Русь“ пише: „Після скучних та душних пєс, яких нераз навіть не осьвіжував подув справжньої творчости, Горкий написав, повернувши до белєтристичної форми, яка так єму вдавала ся, роман про житє непотрібної людини, роман, в якім пригадують ся знайомі нам образи »Томи Гордієва« і »Троїх«.

Телеґрами

з дня 6. липця.

Рим. Сьв. Отець приняв вчера капітулу Ватиканьскої базилїки, під проводом кардинала Рамполї, яка вручила єму Петрів гріш в квотї 10.000 лїр і зложила желаня капітули з нагоди ювілею. Папа висловив ся з подивом для базилїки св. Петра і додав, що бажав собі, аби єго тїло спочало колись в церкві св. Петра.

Берлїн. З Тебріс доносять, що в останих боях убито там 370 осіб, а ранено 700 осіб. Анархія ширить ся по всїх північній Персиї.

Новий Йорк. З Буенос Айрес доносять, що підчас військової революциї в Параґваю згинуло кількасот осіб.

Сантяґо. (Чілї). Полїция відкрила фабрику бомб. Робили там головно італїйскі анархісти в ночи. Арештовано проводиря їх, Іспанця Кармеля Ґомеза.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готел, реставрация і каварня — ріг ул. Сикстуской і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 5. липця: Махайло Решитник, Буків; Еміль Ляшецкий, Зборів; Левина Корожиньска, Жабє; Леонтия Чайчарова, Стрий; Евгенія Борисевичева, Дрогоїв; Макс Файґенбавм, Коломия; Лесь Кульчицкий, Коломия; Евстахія Гасівна, Бродки; Даміян Хомяк, Бжозів; др. Александер Колесса, Відень; Никола Бачиньский, Підволочиска; Николай Дрогомирецкий, Чернівцї; Дмитро Ґреґолиньский, Коломия; Стефан Загаєвич, Калуш; Емилія Сохацка, Вікторія Бузек, Відень; Іван Дигдалевич, Тернорїль; др. Филип Евин, Теребовля; Михайло Андерман, Гамбурґ; Роман Лисяк, Ярослав; др. Михайло Конюшецкий, Копичинчі; Михайло Питляр, Залізцї; Микола Захарясевич, Радимно; Василь Рихвицкий, Краків.

Вдовиця лїт 27 з одною дитиною, дитина забезпечена, посаг десять тисяч корон, вийде за муж за чоловіка на рядовім становиску. Фотоґрафія пожадана, на анонїми не відповідає. — Poste rest. X. Вдовиця. Самбір. (1—1)

Морелї найкрасшої якости, щоденно сьвіжо зривані з дерева, 5 клґр. кошик franco 3 К 80 с. Пересилка зелїзницею 4 кошиків 14 корон.

L. Altneu, Versecz 4. Ungarn.

(5—12)

РУСИНИ! Жадайте у всїх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-рускої фабрики Евгена Білїньского в Збаражи.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педаґоґічного, а 5% на сироти і вдови по сьвященниках.

Держім ся поклику:

Свій до свого!

Львівске бюро адресове

ул. Льва Сапіги ч. 61.

Видавець »Показчика адресового« у Львові п. Рудольф Шпіґель, отворив з днем 1. червця »Львівске бюро адресове« урядово затверджене, котре має на цїли достарчити інтересантам замісцевим адреси осіб приватних, а також фірм львівских за оплатою 30 сот. за адрес місцевий — а 1 К за адрес позамісцевий. Належитість можна також прислати в марках. Адреси провірює сейчас умисна особа і відсилає відворотною почтою. Перша та приватна такого рода інституция є уряджена на взір заграничних.

В книгарнї Тов. ім. Шевченка можна купити:

1) **Розважаня про терпіня І. Хр.** — Ул. о. Е. Гузар. — Цїна 1 К без п. пер.
2) **Розважаня про терпіня І. Хр. для шкільних дїтий.** Ул. о. Ев. Гузар. Цїна 50 с. без п. почт.
3) **Боротьба Дрепера з вірою.** Я. Л. — Цїна 40 сот. без п. почт.

Печатки металеві і кавчукові

для урядів парохіяльних, громадских, читалень, „Соколів“, „Січей“, зарядів шкіл ітд.

виконує як найлїпше, чого доказом численні **признаня**

Д. Вайс

артистична робітня ритівнича **у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 29.** (Пасаж Оранжа).

(7—?)

Товариство взаїмних обезпечень

„Днїстер“

у Львові, при улицї Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпеченя будинків, всяких річий домашних і господарских, збіжа і паші против шкід від пожару.

Шкоди лїквідує і виплачує »Днїстер« з найбільшою скоростию. Оцїнка шкід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив »Днїстер« **15.885 відшкодовань** в сумі **вісїм і пів міліона корон.**

Зиск по скінченім роцї звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 виносили по 10 прц.

Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Щадниця в Перемишли приймають полїси „Днїстра“ при удїлюваню позички.

На житє можна обезпечати ся через „Днїстер“ **в Краківскім Товаристві.**

Аґенциї »Днїстра« находять ся в кождім містї і в многих селах; там, де єще не робить инший аґент »Днїстра«, можуть письменні селяни старати ся о удїленє аґенциї. До тепер заробили аґенти 1,142.108 корон провізиї.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1,003.364·—
„ резерви премій	„ 613.720·—
„ спец. на звороти	„ 50.939·—
„ на ріжницю курсів	„ 3.437·—
„ резерви специяльної	„ 35.000·—
„ емерит. урядників	„ 218.364·—
инші фонди заосмотреня	„ 40.000·—
Разом сума	К 1,964.824·—

Канцеляриї отворені для сторін тільки перед полуднем (8—3 год.).

Селяне! покривайте дахи бляхою або дахівкою!

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	**8·55**	**1·30**	5·45	9·50
Кракова	7·25	9·50	—	**8·40**	**2·30**
Ряшева	—	—	1·10	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	**2·15**	5·40	10·30
Черновець	8·07	—	**2·05**	5·57	9·30
Черновець	—	—	—	—	**12·20**
Станиславова	5·40	—	—	—	—
Коломиї,	—	10·20	—	—	—
Стрия	7·29	11·43	3·50	—	11·00
Пустомит	7·29	11·43	3·50	—	11·00
Самбора	8·00	10·30	2·00	—	9·10
Любіня	8·00	10·30	2·00	9·10	—
Рави рускої	7·10	12·40	4·50	—	—
Янова	8·26	1·15	5·00	9·25	10·10†
Брухович	7·10	—	12·40	4·50	8·20
Брухович	8·15	—	—	—	—
Зимної води	5·50	7·25	1·10	5·45	9·50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·50	**8·25**	**2·45**	**7·00**	11.15
Кракова	—	8.40	6·12	7·35	12·45
Ряшева	—	—	3·30	—	—
Підволочиск	6·20	10·40	**2·16**	7·45	11·10
Черновець	6·10	9·35	**2·23**	—	10·38
Черновець	—	—	—	—	**2·50**
Станиславова	—	—	—	2·40	—
Коломиї	—	—	—	6·03	—
Стрия	7·30	—	2·25	6·42	11·25
Пустомит	7·30	—	2·25	6·42	11·25
Самбора	6·00	9·05	4·00	—	10·45
Любіня	6·00	9·05	—	4·00	10·45
Рави рускої	6·14	11·05	—	7·10	11·35†
Янова	6·58	9·15	1·35†	3·35	6·30
Брухович	7.21	11·05	—	—	—
Брухович	6·14	—	3·35	7·10	11·35†
Зимної води	3·50	8·40	3·30	7·35	11·15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в недїлї означені †.

При закупнї товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

Видає і відповідає за редакцию **Семен Ґорук.**

З друкарнї В. А. Шийковского.